

NOVÁ FINANČNÍ PERSPEKTIVA 2014-2020

Debata “Nová finanční perspektiva 2014-2020“, 20. září 2011 od 17.00h do 18.30h, Evropský dům, Jungmannova 24, Praha 1

I. Návrh víceletého finančního rámce EU 2014-2020

Evropská Komise předložila 29. června návrh víceletého finančního rámce 2014-2020 s celkovými závazky 1 025 miliard euro, tj. 1,05% HND EU (Podíl státních rozpočtů na HDP zpravidla činí 44 %). Oproti období 2007–2013 dochází k navýšení rozpočtu o 4,8 %, což převyšuje průměrnou inflaci za posledních deset let ve výši 2 %. Největší výdaje směřují na podporu růstu (konkurenceschopnost, inovace a kohezní politika) a společnou zemědělskou politiku. V rámci růstové položky vítají zástupci malých a středních podniků vytvoření speciálního fondu na podporu konkurenceschopnosti MSP ve výši 2,4 miliard eur. Na příjmové položce se nově objevily dva kontroverzní vlastní příjmy, a to evropská DPH a daň z finančních transakcí.

• VÝDAJOVÁ STRÁNKA ROZPOČTU EU

Finanční perspektiva představuje víceletý finanční rámec EU, na němž je třeba shody Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU. Předmětem dohody jsou hlavní rozpočtové priority EU, včetně nastavení výdajových stropů pro každou z těchto priorit a výše výdajů v jednotlivých letech. Výdaje mají plnit řadu cílů - podpora hospodářského růstu, posilování soudržnosti, zvyšování energetické účinnosti, boj proti klimatickým změnám či větší zapojení sociálně znevýhodněných občanů. Struktura rozpočtu 2014–2020 doznala několika změn. Největší položkou je podpora růstu (47 %), pod kterou spadá například i budoucí Sedmý rámcový program nově nazývaný Horizont 2020 s 80mld. euro.

1) Podpora růstu

Na položku podpora tzv. inteligentního a inklusivního růstu směřuje největší část budoucí finanční perspektivy EU. Patří sem například kohezní politika podporující růst a

konkurenceschopnost jednotlivých regionů. **Význam politiky soudržnosti** naopak mírně vzroste z 35,6 % na 36 % celkového rozpočtu EU. Návrh přichází s novým rozdělením regionů, a to na regiony konvergence (průměr HDP do 75 % průměru HDP EU), transitní regiony (od 75 - 90 % HDP EU) a konkurenceschopné regiony (od 90 -100 % HDP EU). Tím se kohezní politika zpřístupní většímu počtu regionů, především těm ze starých členských zemí EU, které na fondy kohezní politiky kvůli nízkému nastavenému průměru HDP v předchozím období nedosáhly. Evropský sociální fond bude představovat 25 % kohezní politiky bez tzv. speciálního fondu na infrastrukturu, tj. 84mld. euro. Infrastrukturní fond disponující 40 miliardami eur by měl umožnit investice do dopravních, energetických a komunikačních sítí. Tento fond by měl být spravován centrálně EU. Novinkou je také 5 % výkonnostní rezerva. Komise počítá s vyčleněním části prostředků a s odměnou v půlce programovacího období pro členy, kterým se bude dařit naplňovat cíle strategie EU 2020. Nové členské státy s touto výkonnostní rezervou nesouhlasí, neboť se domnívají, že státy jsou v různých startovacích pozicích, což může některé z nich znevýhodnit. Unie také plánuje dlouhodobé projekty. Do některých z nich by měla být zahrnuta i Česká republika - Elektrické spojení ve středovýchodní a jihovýchodní Evropě (posílení vnitřních sítí) a dva evropské plynové koridory (Jižní plynový koridor a Severojižní plynové spojení ve středovýchodní a jihovýchodní Evropě zaměřené na zvýšení obousměrné kapacity či umožnění obousměrného toku).

Dále sem patří rámcový program zaměřený na výzkum a inovace - **Horizont 2020**. Program do určité míry nahrazuje tzv. Sedmý rámcový program a současně Evropský technologický institut, program eko-inovace a další. Program by měl pomoci EU plnit závazek ohledně investic do výzkumu a inovací ve výši 3 % HDP EU. Oproti předchozímu období se tak jedná o 50 % nárůst financí na tuto položku. Cílem programu je propojit tři oblasti, tj. výzkum, vzdělání a inovace. Na tento program bude v celém finančním období 2014-2020 vyčleněno 80 miliard euro. Novinkou je také v této položce speciální fond pro malé a střední podniky, který bude mít k dispozici 2,4miliardy euro. V rámci podpory růstu se nachází také velký projekt Evropské unie nazvaný Galileo.

2) Zemědělská politika

Nový finanční rámec je příležitostí „reformovat“ společnou zemědělskou politiku. Některé podpoložky na společnou zemědělskou politiku byly přesunuty do položky podpory růstu a do položky bezpečnost a občanství, tak aby lépe splňovaly priority strategie EU2020. Výdaje na společnou zemědělskou politiku a rybolov se v novém finančním období výrazně sníží, a to ze 42 % na 37 %. Komise rovněž navrhuje zpřístupnit zemědělcům Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci a bude po nich požadovat větší ekologizaci zemědělství. Téměř

30 % z přímých plateb bude podmíněno tzv. „ozeleněním zemědělství“. Mimo finanční perspektivu Komise zavádí Rezervu pro zemědělský sektor pro případ krize a plánuje navrhnout nová opatření pro lepší flexibilitu mezi oběma pilíři společné zemědělské politiky. Na první pilíř bude alokováno 281,8 miliard euro a 89,9 miliard eur na podporu venkova. Evropský fond zemědělství a venkovského rozvoje bude zahrnut do společného strategického rámce.

3) Bezpečnost a občanství

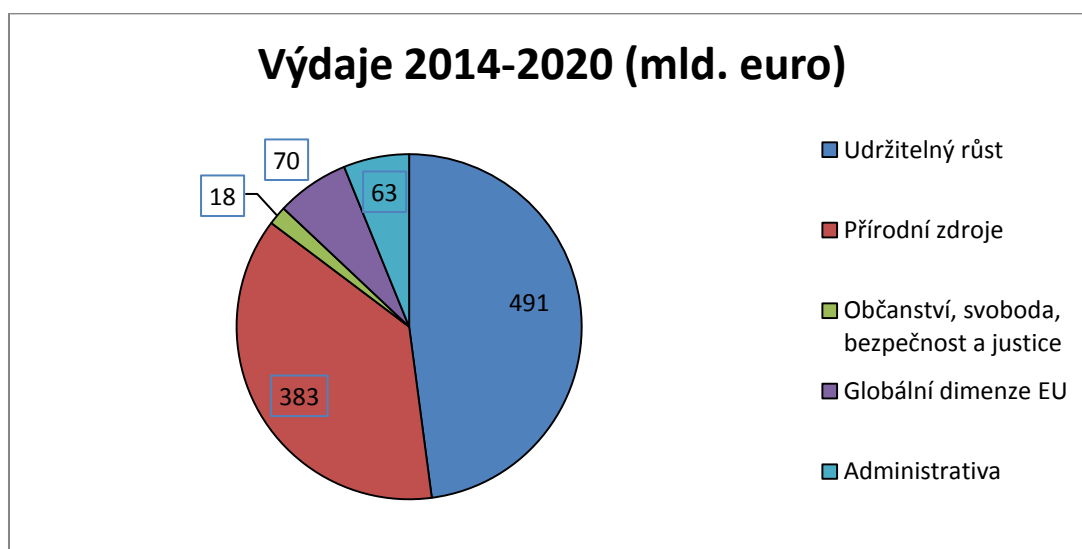
Na bezpečnost a občanství, kam spadá ochrana hranic, migrace, azylová politika a soudní a policejní spolupráce, má směřovat 18,5 miliard eur (1,8 % rozpočtu). Evropská komise navrhuje zjednodušit strukturu výdajů v rámci této položky, a to snížením počtu programů na dva – Migrační a azylový fond a Fond pro vnitřní bezpečnost.

4) Globální Evropa

Na zahraniční a společnou obchodní politiku Unie plánuje vyčlenit 70 miliard eur (6,8 % rozpočtu). Finance půjdou především na podporu demokracie, lidských práv a rozvoje ve třetích zemích. Komise počítá s vytvořením nového nástroje EU na podporu Afriky s cílem implementovat společnou evropsko-africkou strategii. Částku 70 miliard obohatí dalších 30 miliard z Evropského rozvojového fondu (země ACP), 321 milionů euro z Evropského rozvojového fondu (zámořské země a teritoria), finance z Globálního fondu pro klimatické výzvy a biodiverzitu a nakonec 2,5mld eur z Rezervy na záchrannou pomoc.

5) Administrativa

Administrativní výdaje unie dosahují pouze 6,1 % z celkového rozpočtu EU.

Návrh počítá s dalšími 58 miliard euro vyhrazených mimo rozpočet EU na financování rozvojové pomoci (Evropský rozvojový fond), stavů nouze, Fondu solidarity, Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, projektu termojaderné fúze ITER a dalších akcí EU.

Evropská komise bude muset rozpočet rovněž přizpůsobit přistoupení Chorvatska do EU, které se očekává na rok 2013.

- **PŘÍJMOVÁ STRÁNKA**

Celoevropská DPH a daň z finančních transakcí

Nejvíce diskutovaným bodem návrhu mezi členskými státy, Komisí a Parlamentem bude bezpochyby pokles příspěvků členských států a jeho kompenzace prostřednictvím vlastních zdrojů – celoevropských daní, které budou vybírány na evropské úrovni. V návrhu Komise upřednostnila celounijní DPH, jenž má nahradit stávající příspěvky DPH odváděné členskými státy. Nová DPH by měla v roce 2020 přinést do rozpočtu 30 miliard eur. Projekt celounijního DPH navazuje na Zelenou knihu o budoucnosti DPH a má eliminovat početné výjimky, které znesnadňují fungování vnitřního trhu, a naopak snížit počet podvodů souvisejících s DPH v EU. Jako další vlastní zdroj Komise navrhuje zavést daň z finančních transakcí, která by měla přinést do rozpočtu v roce 2020 zhruba 37 miliard eur. Obě daně by měly být zavedené nejpozději v lednu 2018. V roce 2020 by vlastní zdroje měly pokrýt 40% výdajů rozpočtu EU. Je otázkou, zda návrh unijních daní bude schválen v rámci Rady. Již řada zemí jako je Velká Británie, Německo či Česká republika celounijní daně zavrhuje. Navíc je pro jejich přijetí potřeba jednomyslnosti v Radě. Přijetí celounijní daně by však potvrdilo možnost Unie zasahovat do kompetencí členských států v oblasti fiskální politiky.

Britský rabat

V neposlední řadě návrh rozpočtu obsahuje také skoncování s britským rabatem z roku 1984 a dalšími korekčními mechanismy pro Německo, Nizozemsko, Rakousko a Švédsko. Jmenované země bez Rakouska by měly v letech 2014-2020 do rozpočtu EU odvádět snížené roční příspěvky.

II. Rozpočet EU a ČR

V roce 2009 vydala EU v České republice **2,95 miliard eur**. Na regionální politiku ("kohezní" či "strukturální" fondy) šlo z této sumy 1,98 miliardy eur (67 %) neboli dvojnásobek evropského průměru 33 %. Na zemědělství bylo určeno 867 milionů eur (29 %), což je hluboko pod evropským průměrem (49 %). Tento rozdíl byl částečně způsoben přechodnými

opatřeními vyjednanými při vstupu ČR do EU. Na výzkum a vývoj šly v ČR 2 % z financování EU, zatímco v EU je průměr 8 %.

V roce 2009 přispěla Česká republika do rozpočtu EU **1,21 miliardy eur**. Také pro EU vybrala 223 milionů eur na clech a dávkách (clech) z obchodu se zemědělskými produkty. Z vybraných cel a dávek si Česká republika mohla 25 % ponechat jako administrativní poplatky. V položce založené na DPH odvedla 170 milionů eur.

Mezi lety 1999-2009 narostl rozpočet EU o 42 %. Je to dáno rozšířením unie o 12 států a rozšíření kompetencí unie. Národní rozpočty (vyjma Švédska, Německa a Rakouska) narostly více než rozpočet EU. Například rozpočet ČR narostl o 165,5 %.

III. Legislativa EU

- [Budoucí finanční perspektiva](#) (více dokumentů) z 29.6.2011
- Resoluce Evropského parlamentu z 8.6.2011 „[Investice do budoucna – nový MFF pro konkurenceschopnou, udržitelnou a inklusivní Evropu](#)“
- [Stanovisko](#) Evropského hospodářského a sociálního výboru z 16.6.2011
- [Stanovisko](#) Evropského výboru regionů k revizi rozpočtu EU
- [Sdělení](#) Komise Přezkum rozpočtu EU

IV. Další informační zdroje

- **Bitva o dlouhodobý rozpočet Evropské unie (2014-2020)**, 7. července 2011: www.europarl.europa.eu;
- **Rozpočet EU 2014-2020 není možné zmrazit bez dohody o omezení některých politik**, 9. června 2011: www.evropskepravdy.cz;

- **Komise předložila „inovativní“ sedmiletý rozpočet EU**, 30. června 2011:
<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/komise-predlozila-inovativni-sedmiletý-rozpocet-eu-008928>;
- **Evropský rozpočet pro 21. století**, Jan Zahradil, 8. července 2011:
• <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/clanek/evropsky-rozpocet-pro-21-stoleti-008944>;
- **Návrh rozpočtu EU na roky 2014-2020: Zlatý důl pro polské stavitele dálnic**, 30. června 2011: www.finance.cz;
- **Návrh rozpočtu EU na léta 2014-2020 sklidil kritiku**, 30. června 2011,
www.financninoviny.cz;
- **Rozpočet EU 2014-2020 není možné zmrazit bez dohody o omezení některých politik**, 8. června 2011, www.europarl.europa.eu.